AMSTERDAMS WEEKBLAD
ZAT. 30 SEPT. NO. 16 50 CT.
pag. 3.
B+W. SLOOPT SNELLER DAN GOD KAN BOUWEN
Bert Griepink

AMSTERDAMS WEEKBLAD

Adres: Keizersstraat 2a 1 hoog
De kosten voor een abonnement bedragen ƒ 6,50 per kwartaal. Storting op gemeente giro F5160 ten name van Fini van Feggelen onder vermelding van Amsterdams Weekblad.

tel: 763407

INFORMATIE VAN DE ENE AMSTERDAMMER

Aan de totstandkoming van dit nummer werkten mee:
ernest anyas, dick breebaart, auke bijlsma , hijn bijnen, steef davidson, leo van dorp, josien eissens, fini van feggelen, bert griepink, ben jansen, michiel kassies, frans kersbergen, thea klaver, rien knopper, rudi meyer, bert nienhuis lou van nimwegen, dick schuiling rob stolk, albert en dik tuijnman tjebbe van tijen, madeleine de vries......

AAN DE ANDERE....

De volgende lezersvergaderingen vinden plaats:
zondagmorgen 1 oktober om 11.00 uur 1e jan steenstraat 2 huis
zondag 8 oktober in Café Roodmerk Bethaniënstraat 22 !!

P.M.S.

De afgelopen week zijn er al enkele reakties op de oproep van de begraafplaatswerkers aan de andere gemeentearbeiders over het funktioneren van het Produktiviteits Metings Sisteem (PMS)binnengekomen.In de komende nummers zal daar aandacht aan worden besteed,waarbij ook de loonintegratie maatregel ter sprake zal komen.Niet bij alle gemeentebedrijven is het gelukt het PMS sisteem in te voern.Zo vertelde een GEB-man dat er op een dag terwijl hij ergens aan het lassen was een man met een stopwatch achter hem kwam staan. Hij hoefde zich maar één keer met z'n vlam om te draaien om "dat brok ekonoom te laten hollen". Op het redaktieadres zijn gratis AW's no 14 met de oproep aan de gemeentearbeiders voor verspreiding verkrijgbaar

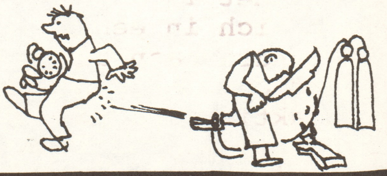

WEER TYPIES STUKJE AMSTERDAM VERDWENEN!

WETHOUDERS OP WIELEN

Wethouder Lammers bekend van fiets en T.V. is pas geslaagd voor zijn rijexamen en heeft nu zelf een auto aangeschaft. Toen hem werd gevraagd waarom hij er een had gekocht, zei de wethouder: Ik vond het zo a-sociaal om me voor ieder wissewasje door een chauffeur te laten rijden.

NIEUW !?/½...!

De nieuwe OOSTERPARKBUURTKRANT is uit. Nog beter dan het AMSTERDAMS WEEKBLAD! Het blad verschijnt maandelijks en post-abonnementen kunnen opgegeven worden bij Olmenweg 5hs Amsterdam.
Postabbonnement 10 nrs. ƒ6,-

VERVOLG VAN PAGINA 9...!

"dat aan de aard van de stadswijk zo min mogelijk geweld wordt aangedaan en dat de nieuwe gebouwen qua vormgeving zullen aansluiten bij de bestaande bebouwing".
Voor wie de bovenstaande montage-foto heeft gezien, lijkt ons deze vraag niet moeilijk te beantwoorden.

DE KERKEN TEGEN HET HOTEL AAN DE ZWANENBURGWAL

Velen zullen verbaasd hebben opgekeken toen ze lazen dat een vertegenwoordiging van de raad van kerken(werkverband huisvestingsnood) zich heeft uitgesproken tegen de voorgenomen hotelbouw aan de Zwanenburgwal/Raamgracht/Groenburgwal. Het is dan ook de eerste keer dat de kerken in Amsterdam zich in een concreet geval van cityvorming uitspreken. Het adres aan de gemeenteraad namens de raad van kerken werd opgesteld na kennisname van het uitvoerige adres van de aktiegroep Nieuwmarkt en de sektie woon-en leefklimaat van het wijkcentrum d'Oude Stadt en na verschillende uitvoerige gesprekken. Inmiddels hebben de opstellers hun adres voor radio en t.v. verdedigd. Hieronder een aantal citaten uit het adres:

-Wij vragen de gemeenteraad een einde te maken aan het proces van cityvorming als gevolg van metro en verkeersdoorbraken.

-Als kerken zijn wij geroepen om in navolging van Christus solidair te zijn met de zwakkere in de samenleving, d.w.z. wij kunnen niet toestaan dat: de laagstbetaalden die geen huur voor nieuwbouw kunnen opbrengen door de cityvorming van sanering naar sanering worden gedreven.

-Wanneer in een stad als Amsterdam het structurele geweld zo om zich heen grijpt (zoals o.a. het ontstaan van het gat aan de Amstel en de Handelswijze van Grobura) dan bewijst de messiaanse gemeente haar echtheid door tegen dit geweld in opstand te komen omdat de vrede in dit bestel stuk wordt gemaakt.

-Waar alleen op winstbejag georienteerde instanties en personen het beleid bepalen of de overhand hebben in Amsterdam daar is geen vrede. Er vloeit door hun toedoen (nog) geen bloed maar er vloeien wel tranen. De leefbaarheid van de stad is een kostelijk goed en die gaat eraan.

WETHOUDER LAMMERS KOMT PRATEN OVER; de toekomst van de Czaar Peterbuurt op donderdag 21 september om 8 uur in het

klubhuis de kaai
leeghwaterstraat 6

KOMT ALLEN!!

IEDEREEN KWAM, MAAR LAMMERS NIET!

Iedereen kwam, maar Lammers niet, op de voorlichtingsavond die georganiseerd was door het buurtkomitee. In de gymzaal van de 2e. Leeghwaterschool waren ± 250 buurtbewoners, die het belangrijk genoeg vonden om over de toekomst van hun buurt te praten. Van gemeentezijde waren er wethouder Kuipers, ir.Nieuwenweg van Bouw en Woningtoezicht, de Heer Strüben van Stadsontwikkeling en nog een aantal onduidelijke heren Op 14 aug. j.l. bezetten 's-middags vele buurtbewoners de zebra die midden in de Czaar Peterstr. ligt om te protesteren tegen het vrachtverkeer, dat sinds de opening van de brug bij het Centraal Station en de IJ-boulevard zeer toegenomen is. Zo zelfs dat 't gevaar oplevert voor de mensen en hun huizen.
De bewoners dachten op 21 sept. het antwoord te krijgen op hun onderhandelingen met de gemeente om de straat alleen voor het vrachtverkeer af te sluiten aan beide kanten. Het antwoord kregen ze:'Mensen heb even geduld, het is een zeer moeilijke zaak. We wachten nog op een rapport van de verkeersdeskundigen en over enige weken weten we meer.'
Ze wisten het wel, de jongens van de gemeente, getraind in tal van buurten, ze hebben wel geleerd om vragen te ontwijken, te manipuleren met de vergadering. Ja, het was een makkelijk avondje. Ze staken zogezegd de straat in hun zak. Maar de bewoners bleven met een drukke straat zitten ingeklemd tussen een brede IJ-boulevard (richting Haarlem) en nog een uitvalsweg naar het Oosten (Amersfoort).
De zaal zat wel vol vragen, jammer genoeg te veel. En het werd dan ook een rommelig geheel, wat wil je als je geen ervaring hebt. Voorzitter of niet, zo werden vele vragen niet beantwoord, of gingen in samenspraken ten onder.
Even een aantal zaken die naar boven kwamen: HUISVERBETERING
Kuipers: 'Wij van de gemeente doen zo veel mogelijk hieraan. Kijk maar naar Betondorp,Spaarndammerbuurt. En wat de huiseigenaren betreft, die kunnen we niet verplichten om bv. van achter- en voorhuis één betere woning te maken. We hebben zelfs geld hiervoor, maar men wil niet. Ik heber zelfs laatst nog 5 aangeschreven in de Balistraat maar de Indische buurt is heel moeilijk en dat geldt ook voor hier'
Nog steeds Kuipers:
'Ook voor het fundamentonderzoek geven de heren huiseigenaren: niet thuis. En de gemeente heeft er geen geld voor. Het zou 6000 gulden per onderzoek kosten'. (Belachelijk, zie A.W.3)
Zo werd vaderlijk iedereen op de

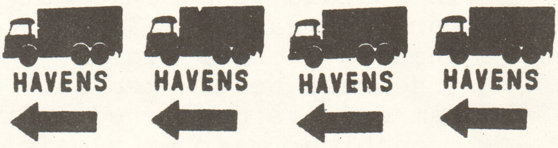

hoogte gebracht van de bezorgdheid van de gemeente.
Nieuwenweg deed het weer anders, een vlot en met het publiek spelend ambtenaar, zo van:"O, willen jullie een keihard gesprek. Oké, dat kan." En dan komt weer het zelfde verhaal: geen tijd, geen geld, huisbazen die niet willen. Ja, de buurt was eigenlijk nog niet aan de beurt om gesaneerd te worden. Ieder op de beurt.
Naar aanleiding van een vraag over twee gedeeltelijk gesloopte huizen in de Conradstraat kwam men op het punt: slopen of volbouwen, en hoe dat te doen. Er ontstond een sterk meningsverschil hierover en in het algemeen over het rehabiliteren in de stad, tussen Nieuwenweg en Strüben.
De bouwopzichters van Nieuwenweg hebben nu woningen ontworpen (vloeren met balkenlaag) welke 'n jaar geleden door de zelfde dienst afgekeurd zouden zijn. Maar deze woningen, die men nu wil gaan bouwen, moeten gaan dienen om de ergste woningnood te lenigen.
Stadsontwikkeling wil niet dat over een x-aantal jaren de zaak afgebroken moet worden, omdat volgens de dienst de huizen die nù op het ontwerp al niet aan de eisen van deze tijd en van Stadsontwikkeling voldoen, over zoveel jaar helemaal niet meer voldoen.(Wat een medeleven)
Het leek wel op een stuk voor drie heren, want Kuypers kon het niet meer aanzien en scheidde de twee kemphanen. Maar wie waren en worden weer de dupe van dit konflikt:..de 19e-eeuwse-buurt-bewoners.
Men hoorde dan ook tussen de techniese feiten en moeilijke woorden door:
"Wat heb ik daarmee nodig,.ik wil weten hoe het zit met die vrachtwagens in mijn straat"

Kruispunt Cz.Peterstraat-Oostenb. gracht: knelpunt van weg-water- en spoorwegen.

Het midden van de Czaar Peterstraat,waar je van de sokken gereden wordt.

Kattenburg

"Mijn huis staat te trillen door die rotwagens"
"Ik word zelfs van die goed ver lichte zebra gereden", enz.enz. Met dit soort vragen bleef men zitten.
Een emotionele buurtbewoner kreeg Kuypers niet mee naar zijn huis, nadat hij hem uitgenodigd had om het nog vanavond te bekijken, om de situatie mee te maken. "U mag zelfs bij mijn vrouw slapen, dan slaap ik wel in het hokje daarnaast met de kleine", bood hij aan. Maar de heren kenden de situatie heel goed, kreeg hij te horen. Nieuwenweg slaagde erin het publiek mee te krijgen, toen weer deze zelfde man opstond en voor deze iets kon zeggen, zei:"Nee,nee, ik kom niet bij U slapen!". Een lachende zaal. En weer een vraag is weggewerkt. Dan weer die man voor wie het geen grapje was:"Het is verdomd serieus, ik kan geen ander huis betalen, wat ik kan krijgen van woningbouwvereniging De Dageraad is 241 per mnd, is te veel.
Je hoort op die avond Strüben zeggen, dat in de Bijlmer woningen staan met 'toekomstwaarde'. Je hoort Kuypers die zegt:"Ik bijt door zonder aan iemand advies te vragen, anders duurt de besluit vorming te lang"."Als er gesloopt wordt in het algemeen, dan komt voor bewoners en omwonenden op tijd bericht. We doen ons best voor de oostelijke eilanden, er wordt een bestemmingsplan ontwikkeld door Stadsontwikkeling. Op Kattenburg wordt als alles meezit volgend jaar begonnen met bouwen." Als uitsmijter van de weinig bevredigende avond werd meegedeeld dat er een projektgroepje in oprichting is.
Een geruststelling??? In deze groep zal o.a. zitting hebben meneer Duyff, bekend van de projektgroep Dapperbuurt, waar hij het "kaalslagplan"(d.i. alles plat) ontwierp. Dit staat voorlopig weer op losse schroeven. Buurt wees op je hoede.

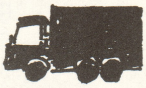

BOUWEN IS VERBOUWEN

Naar aanleiding van de oproep om zelfgemaakte verbouwingen aan het A.W. ter publikatie door te geven,plaatsen wij hier 'n reaktie.

de foto laatzien,hoe bewoners van een woning aan de Grote Bickersstraat hun (te kleine)woning doormiddel van een prachtige houten spiltrap in de hoogte hebben uitgebreid.
Hierdoor hebben zij eigenhandig hun woonnood opgelost,waartoe zij mede in staat werden gesteld, door het feit dat hun bovenburen verhuisden.
Het is de bedoeling van de eigenaar (Vlietjonge n.v.)om de poortwoningen te slopen.Hierin wordt zij gesteund door Bouw-en Woningtoezicht,die vindt dat de woningen niet voldoen aan de huidige woontechnische eisen.
Zoals uit het genoemde voorbeeld blijkt,kunnen woningen waarvan het karkas uit bakstenen muren en houten balken bestaat,gemakkelijk horizontaal of vertikaal met elkaar worden doorverbonden, dit in tegenstelling tot betonnen nieuwbouw-woningen.
Dit is slechts één voorbeeld van vele mogelijkheden,waarop bewoners met elkaar hun eigen woonnood kunnen oplossen

AMSTERDAMS BOUWNIEUWS

1+1=1 OP'T BICKERS EILAND

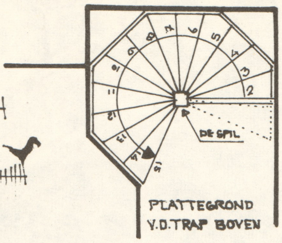

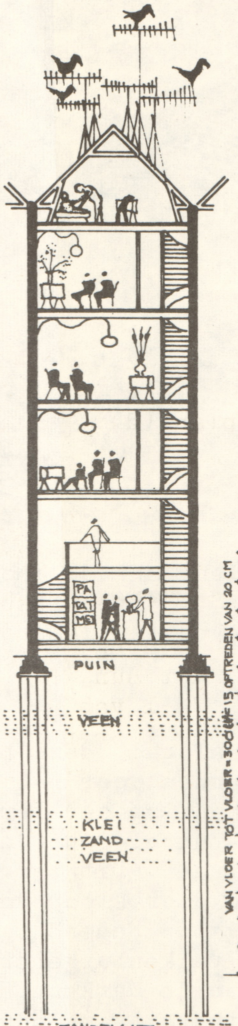

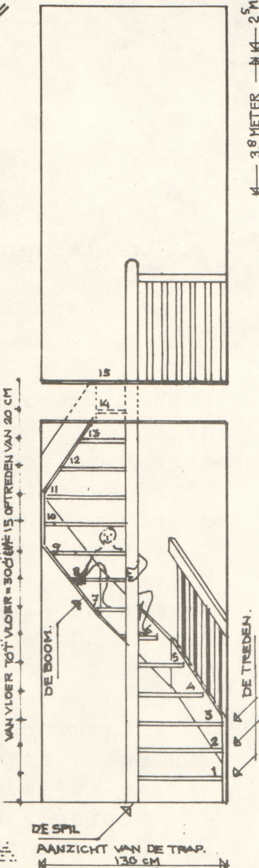

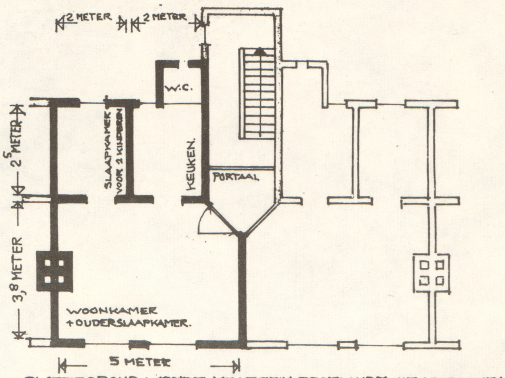

PLATTEGROND WONING VAN GEZIN BESTAANDE UIT 4 PERSONEN

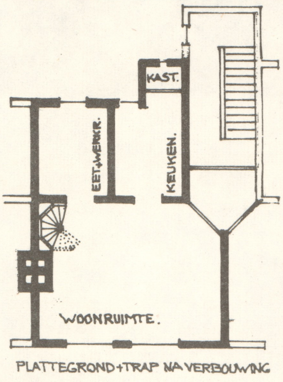

PLATTEGROND+TRAP NA VERBOUWING

OP ZEKERE DAG KWAM DE WONING VAN HUN BOVENBUURMAN LEEG DOORDAT HIJ NAAR DE INDISCHE BUURT VERHUISDE. OMDAT HET GEZIN TE WEINIG RUIMTE HAD WERD BESLOTEN OM DE VRIJ GEKOMEN WONING BIJ HUN WONING TE VOEGEN. SAMEN MET DE TIMMERMAN OP'T EILAND WERD EEN GAT IN HET PLAFOND GEMAAKT WAARIN ZIJ EEN HOUTEN TRAP PLAATSTEN. HIERNA WERD DE BOVENRUIMTE INGERICHT ALS SLAAPRUIMTE. DE KEUKEN BOVEN IS NU DE BADKAMER MET W.C. ZE WONEN NU MET MEER PLEZIER DAN VOORHEEN.

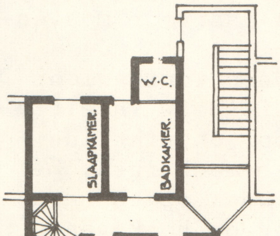

PLATTEGROND BOVENRUIMTE
NA VERBOUWING.

ZANDPLAAT

HOUT AFMETINGEN V.D. TRAP
DE SPIL $9^5 \times 9^5$ CM
DE BOMEN 25×3^6 CM
DE TREDE ZIJN 3^6 CM DIK.
HOUTSOORT: VUREN
PRIJS V.D. TRAP = ƒ 160,-

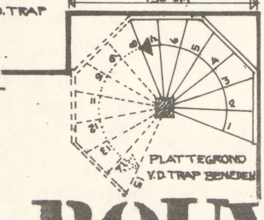

OPROEP!

HEEFT U ZELF UW WONING VERBOUWD? LAAT HET ONS WETEN! AMSTERDAMS BOUWNIEUWS PUBLICEERT HET. WANT.......

BOUWEN=VERBOUWEN

UNIVERSITEIT WIL

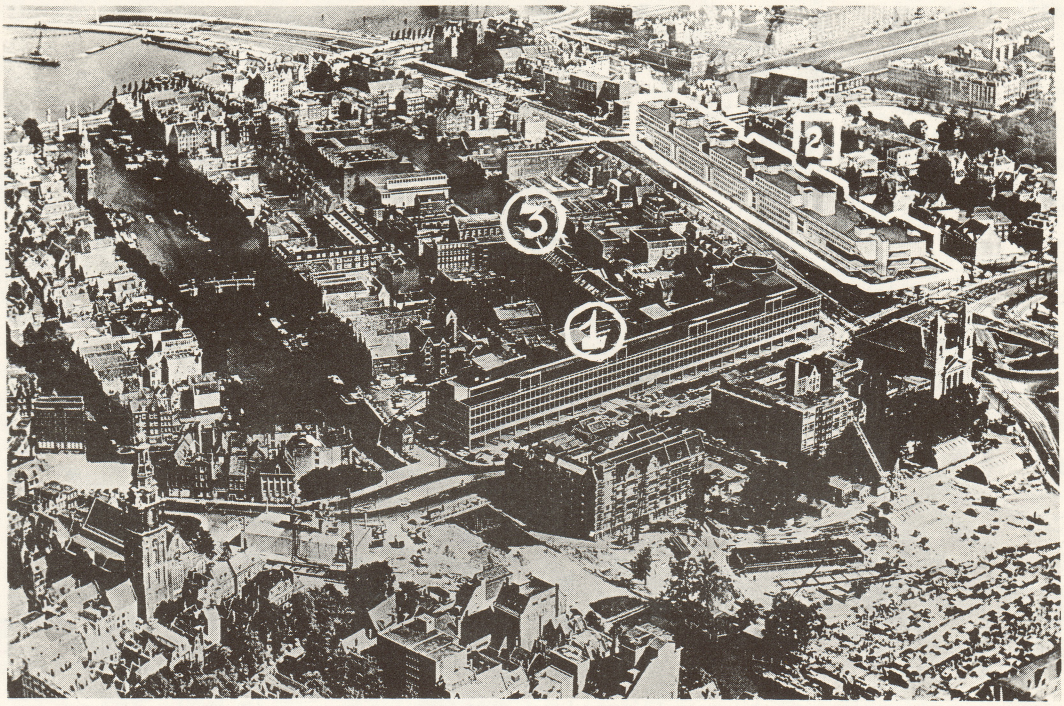

Zoals wij reeds in het vorige nummer schreven, zijn de gemeente en de universiteit al vanaf 1967 bezig plannen te maken voor universiteitsbouw op Uilenburg, Rapenburg en Valkenburg. Vele van de daar nu aanwezige goede woningen (merendeels uit de dertiger jaren) en bedrijven zouden daarvoor moeten verdwijnen.
De Werkgroep "Geen woningsloop voor universiteitsbouw" heeft 4 van de 5 hiervoor ontwikkelde plannen kunnen bemachtigen. Ze zijn vanaf deze week opgehangen in de etalage op de hoek van de Oude Schans en de Nieuwe Batavierstraat.
Als eerste aanzet tot de volledige vernietiging van deze buurt heeft de gemeente in 1969 Caransa toegestaan het zgn. "Maupoleum" te bouwen aan de Jodenbreestraat (zie op de foto nr. 1). De grond waarop deze kolos gebouwd is, was eerst bestemd voor de Waterlooplein-markt, die in de toekomst moet wijken voor het nieuwe Stadhuis.
In het Maupoleum zijn de door de metro uit de St. Anthoniesbreestraat verdreven textielgrossiers gevestigd. De bovenverdiepingen zijn aan de Universiteit verhuurd.
De tweede aanslag op deze buurt vormen de plannen voor het zgn. "Derde Huurpand" op het terrein tussen de IJ-tunnel-route en de Rapenburgerstraat. Dit terrein is vrijgekomen door sloop van woningen langs de Rapenburgerstraat en de Valkenburgerstraat en demping van de Markengracht. Dit Derde universitaire Huurpand is ontworpen door hetzelfde architektenburo, dat het Maupoleum op zijn geweten heeft (Zanstra, Gmelig Meyling en de Clerq Zubli). Het wordt echter nog veel kolossaler, nl. 27,5 meter hoog en 277 meter lang (rolschaatsen meenemen). Het ontwerp is op de foto ingemonteerd (nr. 2).
In opdracht van een in 1970 gehouden buurtvergadering heeft het Wijkcentrum d'oude Stadt bezwaar gemaakt tegen het bestem-

BEWONERS KWIJT

mingsplan, waarin dit gebouw is opgenomen. Dit bezwaar is nu in behandeling in Den Haag.
Het Derde Huurpand is bestemd voor de huisvesting (!) van de Fakulteit der Letteren. Was deze het vorige jaar nog in overgrote meerderheid voor het Derde Huurpand, nu is men gaan

twijfelen. Ook binnen de universiteit zijn de tegenstanders steeds talrijker geworden. Zij menen met het wijkcentrum dat na de bouw van dit pand de universiteitsbouw op Uilenburg, Valkenburg en Rapenburg onvermijdelijk is (op de foto nr. 3).
Daarom heeft de Fakulteit op 21 september een hoorzitting gehouden voor alle deskundigen (voor- en tegenstanders) en betrokkenen. De meest-betrokkenen, de bewoners, waren echter niet uitgenodigd. Dankzij een in de buurt verspreid stencil van de werkgroep waren toch nog een aantal bewoners op die hoorzitting aanwezig.
Zij konden de bouwbestuurder van de universiteit dr. Polak horen verkondigen dat wanneer de universiteit zich niet op Uilenburg vestigde Flevoland de enige andere mogelijkheid was.
De werkgroep en de ASVA bestreden deze "Mussert of Moskou"-opstelling en wezen op het feit dat er steeds meer grote bedrijven uit de binnenstad wegtrekken. Dat hun kantoren leeg komen te staan en de prijs zakt omdat er nauwelijks andere gegadigden zijn. Deze kantoren (b.v. AMRO-gebouwen, Spuistraat-kantoren en in de toekomst het Telegraaf-gebouw) zijn uitstekend geschikt voor de universiteit.
Nee zeiden de ambtenaren van de universitaire Dienst Bouw- en Huisvesting, dit was veel duurder en zou niet genoeg ruimte opleveren. Op dat moment werd het één van

BOUWBONS

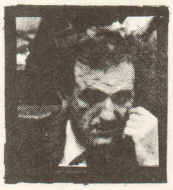

POLAK TEL: 440597

de bewoners te gortig. Hij zei dat de universitaire ruimtenood hem geen laars kon schelen. Hij wilde in zijn goede en goedkope woning blijven wonen en vond het waanzin dat in een tijd van woningnood deze woningen afgebroken zouden moeten worden voor universitaire nieuwbouw.
Polak beweerde dat de bouw van het Derde Huurpand geheel losstond van de bouw op Uilenburg. Op de 4 door de werkgroep opgehangen tekeningen is echter duidelijk te zien dat de gebouwen op Uilenburg met een overbouwing van de IJ-tunnel-weg vastzitten aan het Derde Huurpand. Ze worden alleen niet tegelijk gebouwd. Het is slechts de bekende salami-taktiek (plakje voor plakje) van de gemeente volgens het principe "vele kleine verwekken minder onrust dan één grote".
De leden van de Fakulteitsraad hebben 1½ week gekregen om alle argumenten af te wegen. Maandagmiddag 2 oktober om 2uur beslist men (Nieuwe Doelenstraat 16) of aan de volgende voorwaarde kan en zal worden voldaan:

VERVOLG OP PAGINA 2

ANTWOORD AAN TINI HOFMAN

Aan T. Hofman

als antwoord op haar gedicht in
"Amsterdams Weekblad" nr.12.

Toen ik jouw vers las,beste Tine,
Was 'k bijna om zoveel misver-
stand gaan grienen.
Jarenlang ken ik je als een hele
fijne meid,
Die steeds vooraan staat in de
klassenstrijd.
We hebben samen dikwijls in één
stoet gelopen
Tegen fascisme, A-bom, huizen
slopen.
Zoals vóór ons-je schrijft het
zelf-in het verleden
Mensen voor stemrecht - ook
voor de vrouw!- hebben gestreden.
Wanneer dán mensen zoals wij,
niet meer gaan kiezen,
Zullen we meer en meer van onze
rechten gaan verliezen.
En huizenslopers zich meer in hun
handen wrijven,
"Meer macht,-hoera- om mensen
uit de stad te verdrijven!"
Jij streed voor recht en vrijheid,
werd gevangen,
Anderen werden vermoord, vergast
of opgehangen.
De vrijheid legt een plicht op
aan wie leven,
Het eens verworven recht nimmer
meer op te geven.
't Is waar, heel vaak misbruikt
men ons vertrouwen,
Op veel fraaie beloften konden
wij niet bouwen.
Maar geven wij ons beetje (stem)
recht uit de hand,
Dan blijft reaktie heersen door
ons eigen onverstand.
Kijk uit op wie je stemt, stelt
eisen, jij hebt rechten,
Zij plicht om met ons voor het
recht der arbeiders te vechten.
Breng ze aan 't verstand, dat wij
niet alles pikken,
Ze zonder aanziens des persoons
op de vingers zullen tikken.
Voert akties, m a a r s t e m
ó ó k, geef ons geen stof tot
klagen,
Dat wéér een kabinet aan het wer-
kersloon gaat knagen.
Gebruik 't gezond verstand; ik
weet, je bent niet dom.
Tot ziens op 't stembureau! ik
spreek je nog,

Han Hoogen-Blom

HOERA VOOR HET LEGER

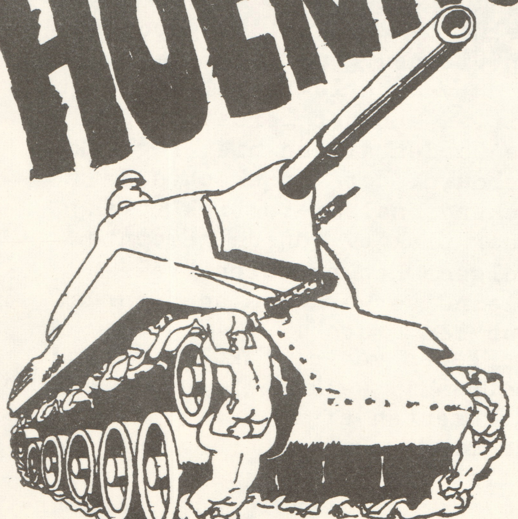

Als het goed is heeft ieder Amsterdams gezin vorige week een krantje in de bus gehad-Open Poort heet dat- dat volgens de schrijvers "objektieve, reële informatie over het leger" wil verschaffen. Onder die "objektieve , reële informatie "verstaan ze dan "een waarheidsgetrouwe afspiegeling van het totaal,niet gesteund door welke instantie dan ook;niet door generaals en ook niet door een of andere politieke partij".
Dat "Open Poort" dan ook geen "objektieve, reële informatie" geeft,blijkt uit de voorgeschiedenis van de kommissie die het

krantje maakt.

STREPENJAGERS

In april van dit jaar kregen een paar strepenjagers, dienstplichtig korporaal van de marechaussee Zijlstra en soldaat v.d. Kruyssen het opwindende idee, om die objektieve informatie eens te gaan geven. Hun kapitein zag daar wel wat in en hij gaf meteen alle mogelijke medewerking, in de vorm van een eigen kantoor, telefoon en een kontaktpersoon met het ministerie van defensie: dominee van Pagee. Het Ministerie dacht met behulp van "Open Poort" de Vereniging Voor Dienstplichtige Militairen in de wielen te kunnen rijden en begon in iedere kazerne vrijwilligers aan te wijzen als steunkomités.
De V.V.D.M. en de B.V.D. (Bond voor Dienstplichtigen) waarschuwden tegen deze aktie van het ministerie en er konden niet genoeg slaafjes gevonden worden, die in ruil voor een aantal vrije dagen en een wit voetje bij de kompagnieskommandant, bereid waren de propaganda voor het leger te verzorgen.

molly

Zodat de aktie "Open Poort" nu beperkt is gebleven tot het verspreiden van een krant in een oplage van anderhalf miljoen.
De uitgave wordt bekostigd door de advertenties die er in staan, waaronder advertenties van een hele pagina van de Koninklijke Landmacht en van de Utrechtse Politie. De advertentie-acquisitie is gedaan door advertentie-bureau L.F.Geertsema uit Born, die inderdaad familie is van "Wassenaarse Molly", minister van Binnenlandse Zaken.

DIENSTWEIGEREN

Dienstweigeren hoef je niet alleen te doen.

Ook in Amsterdam is er een afdeling van de "Vereniging Dienstweigeraars" (V.D.)
De afdeling helpt iedereen, die dienst wil weigeren of er meer over wil weten.
Je kunt gaan naar: Feite Hofman, M.H.Z.Trompstraat 34huis of Arthur Kammeyer, Lijndenstr.36-2hg. telefoon 020-943434 toestel 2105), Piet Stellinga, Amstelkade 116 et.
Het afdelingsadres is: V.D., afd. Amsterdam.postbus 70004, A'dam.

RECTIFICATIE

Aanvulling op de samenvatting van het metrorapport van de Lastige Amsterdammer.
Door ruimtegebrek in het vorige nummer van het Amsterdams Weekblad moesten wij wat uit het stukje schrappen waardoor enkele belangrijke feiten wegvielen. Het reistijdenonderzoek is een vergelijking tussen de op zaterdagmiddagen gereden ritten met de berekende metro- en "autovrije" tram-en bus reistijden. De "autovrije" tram en bus (met nachtbus-snelheid 27 km/u) klopt de metro 11 keer met een merkbaar verschil, maar ligt daarnaast nog vaak met kleine verschillen tot en met 5 minuten op de metro vóór. Wordt alleen de oostlijn aangelegd, dan worden de gemiddelde reistijden van 9 ritten:
metro: 40 minuten; GVB nu: 43 minuten; autovrije tram en bus: 33 minuten.
En daarvoor moeten nog zoveel mensen verhuizen, zoals de bevolking van Stockholm-met-metro de laatste tien jaar een aanmerkelijk grotere bevolkingsdaling dan Amsterdam-zonder-metro vertoonde!

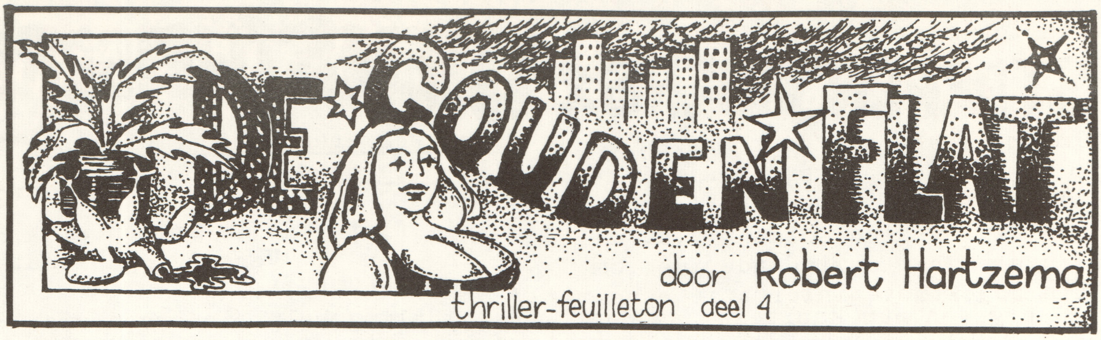

KORTE INHOUD VAN HET VOORAFGAANDE;
UIT DE SLOTERPLAS IS EEN LIJK ZONDER HOOFD OPGEVIST. HET IS VERMOEDELIJK HET LICHAAM VAN DE REEDS DRIE DAGEN VERMISTE DEURWAARDER VAN HET MAKELAARSKANTOOR J. ROEST. INSPEKTEUR ROOMBOTER GAAT OP ONDERZOEK UIT NAAR DE FILMKLUB "CLIMAX" DIE IN DE GOUDEN FLAT VAN MAKELAAR ROEST GEVESTIGD IS.

De ingang van de flat werd versperd door een enorme chevrolet waarvan het rechterspatbord was ingedeukt. De achterbank was er uit gesloopt en de vrijgekomen ruimte werd evenals de achterbak volledig in beslaggenomen door op elkaar gestapelde kratten.
Toen inspekteur Roomboter dichterbij kwam hoorde hij een oorverdovend gekakel en door de gaten tussen de planken zag hij tientallen rooie snavels van kippen die naar lucht hapten. Een reusachtige man was bezig om de kratten in de lift te laden. Eén kratje had hij gebruikt om de liftdeur open te houden. Zijn gezicht was verweerd als dat van een zeeman met diepe groeven rond zijn mond en ogen. Zijn wangen waren roodgeaderd door het voortdurend scheren met gilette super silver en zijn neus leek op die van een voorgoed uitgeschakelde bokser. Zijn grote handen zagen er erg geschonden uit. Aan zijn linkerhand miste hij twee vingers en van zijn rechterduim af liep een groot litteken dwars over zijn hand.

-Lekkere ruime lift, zei hij half in zichzelf half tegen de inspekteur, u moet zeker op de zevende zijn. Affijn as je me effe helpt, hebben we de boel zo in de lift.
Inspekteur Roomboter keek naar de kratten alsof hij nog nooit een kip had gezien.
-Zijn het witte leghorns ? vroeg de inspecteur, het enige soort kippen waar hij ooit van gehoord had.
-Welnee, riep de man vrolijk, ze zijn voor de slacht! Deze flats hebben een schitterend betegelde gang en daar heb ik een kippenslachterij van gemaakt. Over een uurtje kun je me helpen om het zooitje weer naar beneden te brengen. Ze zijn dan wel een stuk rustiger, zei hij grinnekend en gaf een harde trap tegen een paar kisten. -Wat kom je hier eigenlijk doen? Inspecteur Roomboter aarzelde. De auto was nu leeg en in de lift was nog net genoeg ruimte om te staan.
-Ik kom naar de woning op de elfde verdieping kijken, zei hij, ik heb de sleutel van makelaar Roest gekregen.
-Kom, zei Joop joviaal, dan kun je even kijken wat ik ervan gemaakt heb. Hij duwde de inspekteur de lift in. -Ik dacht al dat je voor de zevende kwam. De rest ging verloren in het gekakel, want de liftdeur viel dicht en de lift zoemde naar boven.

****

Zijn vrouw was een dikke limburgse met zware overhangende

borsten die zich voorstelde als Nellie. Toen ze zich omdraaide gaf Joop haar een flinke klap op haar billen. -Wat een kont hè, zei hij knipogend, dat komt van al die hormoonkippen die we vreten. We kunnen moeilijk alle

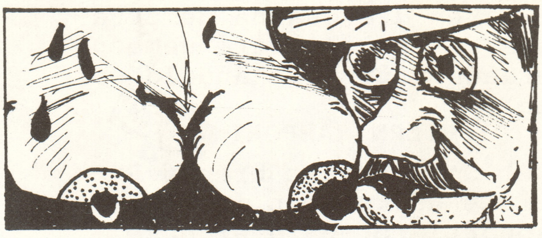

kippen waar we mee blijven zitten weggooien. Die huren zijn ook zo verrot hoog. Hij leidde de inspekteur door de woning die inderdaad als een perfekt slachthuis was ingericht. In de witbetegelde hal stond een uitgesleten houten blok waarop een glanzend hakmes lag. Daar werden de geslachte kippen aan een rail gehangen zodat ze naar de woonkamer konden opschuiven waar zijn vrouw gewoonlijk de beestjes zat te plukken. In een hoek stonden tientallen plestik vuilniszakken vol met veren. Inspekteur Roomboter verwonderde zich erover hoe schoon het toch overal was. Als woonruimte werd voornamelijk de keuken gebruikt die daar ook ruim genoeg voor was. Bij het raam was een kleine bar gebouwd om aan te eten en tegenover het televisietoestel stond een met rood skaileer overtrokken bank. De inspekteur zette zich daarop neer terwijl Nellie koffie ging zetten. Joop haalde een fles hollandse konjak en twee glaasjes uit de kast en zette die op tafel. Zwijgend schonk hij de glazen tot de rand toe vol. Zijn vrouw rommelde wat op de aanrecht en elke keer dat zij bukte kwam ze met haar kont bijna tegen het gezicht van de inspekteur. Hij schoof een eindje opzij waarbij hij konjak op zijn broek morste en mompelde iets in de trant van dat-is-wel-lekker-met-die-kou. Slurpend dronk Joop z'n bakje koffie leeg, draaide een zware van de weduwe en ging achterover zitten.

-Jarenlang heb ik op de Nieuwmarkt gewoond, dat is goddomme een tijd geleden. Joop's Wild en Gevogelte, een prachtig betegelde winkel met de slachterij erachter en een ruime woning erboven. Toen moesten ze zonodig een metro onder me huis doorgraven, weg Joop. We kregen toen een krot toegewezen in het gedeelte van de Pijp dat toen nog niet afgebroken was. Een winkel kon je dat nauweliks meer noemen voor dat kind en die halve kraai die daar toen nog woonden. Vrijdags en zaterdags stond je van pure ellende op de markt je keel schor te schreeuwen. 'Kippe van Joop, voor een prikkie te koop!' Hij lachte schamper en schonk opnieuw in.

Toen dat tenslotte werd afgebroken om plaats te maken voor een hotel van jappanners of chinezen kregen we helemaal niets meer aangeboden door de gemeente.

'U moet maar in de vrije sektor gaan zoeken' zei de Gemeente. Dikke lul met hun vrije sektor. De halve binnenstad lag toen al in puin en de vrije sektor dat was dit. Met een wijds armgebaar wees hij om zich heen. -Het gouden ghetto! 'U kunt er huursubsidie voor aanvragen' zei de ambtenaar. En hoeveel is dat dan wel, vroeg ik. Honderdveertien gulden en vijftien cent in de maand, zei die. Toen heb ik hem maar de trap afgelazerd.

-Het is een klotetroep, zei hij verbitterd en schonk nog eens in. Zijn vrouw had zich bescheiden op het toilet teruggetrokken.

-Het is natuurlijk voor niemand mogelijk om die twaalfhonderd ballen zonder meer op te brengen. Ik kan het ook alleen maar doen omdat we hier meteen de slachterij hebben. Ik sta nu overdag op de markt en Nellie slacht dan hier de kippen. Op die manier kunnen we dan net rondkomen.

VOLGENDE WEEK : *SLOT!*

NIEUWMARKT

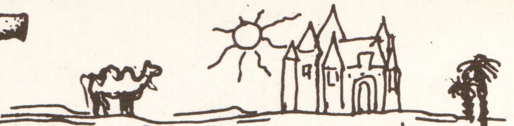

NIEUWMARKT TIJDENS DE 3de NOTA BINNENSTAD
-UIT NIEUWSMARKT 23-10-71-

"DE AANLEG VAN EEN STADSSPOOR ZAL DE BINNENSTAD NIET AANTASTEN.DE ROUW VAN HET ONDERGRONDSE GEDEELTE KAN ZONDER GEVAAR VOOR DE OMLIGGENDE BEBOUWING PLAATS VINDEN EN HET AFBREKEN VAN PANDEN KAN TOT EEN MINIMUM BEPERKT BLIJVEN." Dit zijn zinnen uit de gemeentelijke propagandakrant voor de metro, in april 1968

180 WONINGEN

Op 20 oktober 1971 werd in de Nieuwmarktbuurt het zoveelste ontruimingsschema verspreid, waaruit bleek dat er 180 woningen gesloopt moesten worden voor de aanleg van metro en snelweg.
Op 5 januari 1972 werd onder druk van akties in de buurt op het nippertje (22 tegen 21 stemmen) het voorstel voor de aanleg van de snelweg verworpen,maar de metro en het ontruimingsschema bleef.

ONNODIGE SLOOP

Op 15 januari publiceerde 't buurtblad Nieuwsmarkt een artikel onder de kop:'ONNODIGE SLOOP VOOR METRO',waarin stond dat ongeveer 25 panden (waarin zo'n 50 woningen) volgens het sloopschema van okt.'71 weg moesten niet voor de metro zelf, maar voor een tijdelijke wegomlegging van de Sint Anthoniesbreestraat,direktieketen,schaftlokalen,opslag van bouwmaterialen,enz. gedurende de metrobouw (zie kaart)

GEHEIM VOOROVERLEG

Op 4 en 5 februari werd tijdens de vergadering van de commissie voor bijstand door enkele raadsleden naar deze onnodige sloop geinformeerd.Vooral Treumann(pvda) wierp zich zelf op als pleitbezorger van de Nieuwmarkt. (de commissie van bijstand is een geheim vooroverleg tussen wethouder,ambtenaren en gemeenteraadsleden over PW-zaken die daarna demokraties in een openbare gemeenteraadszitting behandeld worden).

INTERN RAPPORT GEHEIM

Op 24 maart brengt Publieke Werken een intern rapport(Grb.923)over deze zaak aan wethouder Lammers uit,waarin over de sloop voor de tijdelijke wegomlegging staat:"De Sint Anthoniesbreestraat is ter plaatse een zeer belangrijke leidingen en kabelroute. Als die omgelegd zou moeten worden, betekent dit dat een gedeelte van de kabel- en leidingenstrook evenwel nog moet worden gehandhaafd (o.a. huisaansluitingen), extra kosten ±ƒ2.000.000,-." Verder wordt in het rapport als argument aangevoerd dat: "door geen verbindingsweg te maken o.a. een zeer belangrijke route voor het openbaar vervoer zal worden afgesloten."(Vergelijk dit met de situatie in de Sarphatistraat).
Slechts twee panden konden volgens het P.W.-rapport gespaard blijven:

1)Het hoekhuis Dijkstraat 48 /Kromboomssloot 38: "Het spreekt voor zich dat bewoning tijdens deze werkzaamheden niet mogelijk is(lawaaioverlast):"restauratie van dit pand zou overwogen kunnen worden".

2)Het pakhuis Kromboomssloot 44 (eigenaar gebruiker Hausemann&Hötte):"Ik stel u voor dit pand niet te slopen en met de huidige eigenaar een regeling te treffen".

Van een dergelijke regeling kwam niets terecht.De firma Hausemann&Hötte had geen enkele belangstelling meer voor het pakhuis en probeerde alleen zoveel mogelijk geld uit de onteigening te slaan.Mei dit jaar beeindigt een gerechtelijke uitspraak de al jarenlang lopende procedure. De gemeente betaalt 60.000 gulden voor het pand i.p.v. de eis van 100.000.Het pand werd ontruimd en dichtgemetseld en bleef ondanks de bouwtechnische uitstekende staat ongebruikt staan.

AFGELOPEN MAANDAGMORGEN 24 SEPTEMBER ZETTEN GEHEEL ON-

...oude en jonge nieuwmarkters in betere tijden...

VERWACHTS SLOPERS DE BIJL IN HET PAKHUIS KROMBOOMSSLOOT 44. Het wijkcentrum D'Oude Stadt stuurt onmiddellijk een brief aan Burgermeester en Wethouders,waarin staat dat deze sloop onrechtmatig is vanwege:1e Het besluit van de gemeenteraad van 5 jan.'72 dat het stratenpatroon van de Nieuwmarkt gehandhaafd moet blijven en alleen die panden gesloopt zouden worden die weg moeten voor het direkte metrowerk.2e De mondelinge toezeggingen van wethouder Lammers op de buurtvergadering in het beursgebouw op 7 april '72. 3e Herhaalde toezeggingen van raadsleden.

Na enig gewroet in dossiermappen op het stadhuis kwamen afgelopen maandag de notulen van de commissie van bijstand te voorschijn.Op 19 april zegt Treumann:"het pand Kromboomssloot 44 kan wel gesloopt worden",maar hij wil "de panden Sint Anthoniesbreestraat 40, 52 en 56 zo mogelijk behouden". Hierop zegt Lammers "slooparguмent moet zijn de technische onontkoombaarheid".In de vergadering van 14 juni zegt Lammers "Het college van B&W heeft het sloopschema aanvaard zoals het nu door de meerderheid der betrokkenen wordt geaccepteerd met voorbijgaan van de argumenten van de heer Treumann".

Op 14 augustus wordt er nogmaals over vergaderd.Lammers deelt mee dat "enkele panden alsnog zijn aangewezen om te blijven staan,aangezien de sloop niet strikt noodzakelijk is voor het werk".Toch wordt er door de commissie unaniem voor de sloop van Kromboomssloot 44 gekozen,op advies van de heer Homan (grondbedrijf) die zegt dat "het pand geen enkele waarde heeft".Treumann beweert het pand "architektonisch niet mooi te vinden".

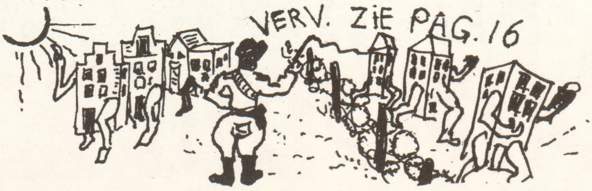

ONNODIGE SLOOP

VOLGENDE REDENEN KUNNEN MISCHIEN MEER INZICHT GEVEN IN DIT POLITIEK GEHARREWAR: 1) metrobouwers houden er van de ruimte te hebben en de beleggers in hun kielzog ook. 2) ingevolge de rijksregeling voor krotopruiming kan de gemeente een subsidie van 80% van de verwervingskosten bij sloop in saneringsgebieden zoals de Nieuwmarktbuurt krijgen. In het geval van Kromboomssloot 44 betekent dit een bedrag van 48.000 gulden. Niet zo belangrijk, maar als je bedenkt dat het om in het totaal 25 panden gaat die (laag geschat) gemiddeld 30.000 gulden kosten, dan gaat het om een rijksbijdrage van 600.000 guldens. 3) alhoewel de gemeenteraad de snelweg verworpen heeft, ligt er aan de ene kant de tot zesbaans verbrede Jodenbreestraat en aan de andere kant de verbrede Oosterdoksdam klaar. Als in 1977 de metro bouw door de Nieuwmarkt klaar is kan alsnog de snelweg aangelegd worden, dan zijn er weer nieuwe wethouders en raadsleden die hun beloftes breken.

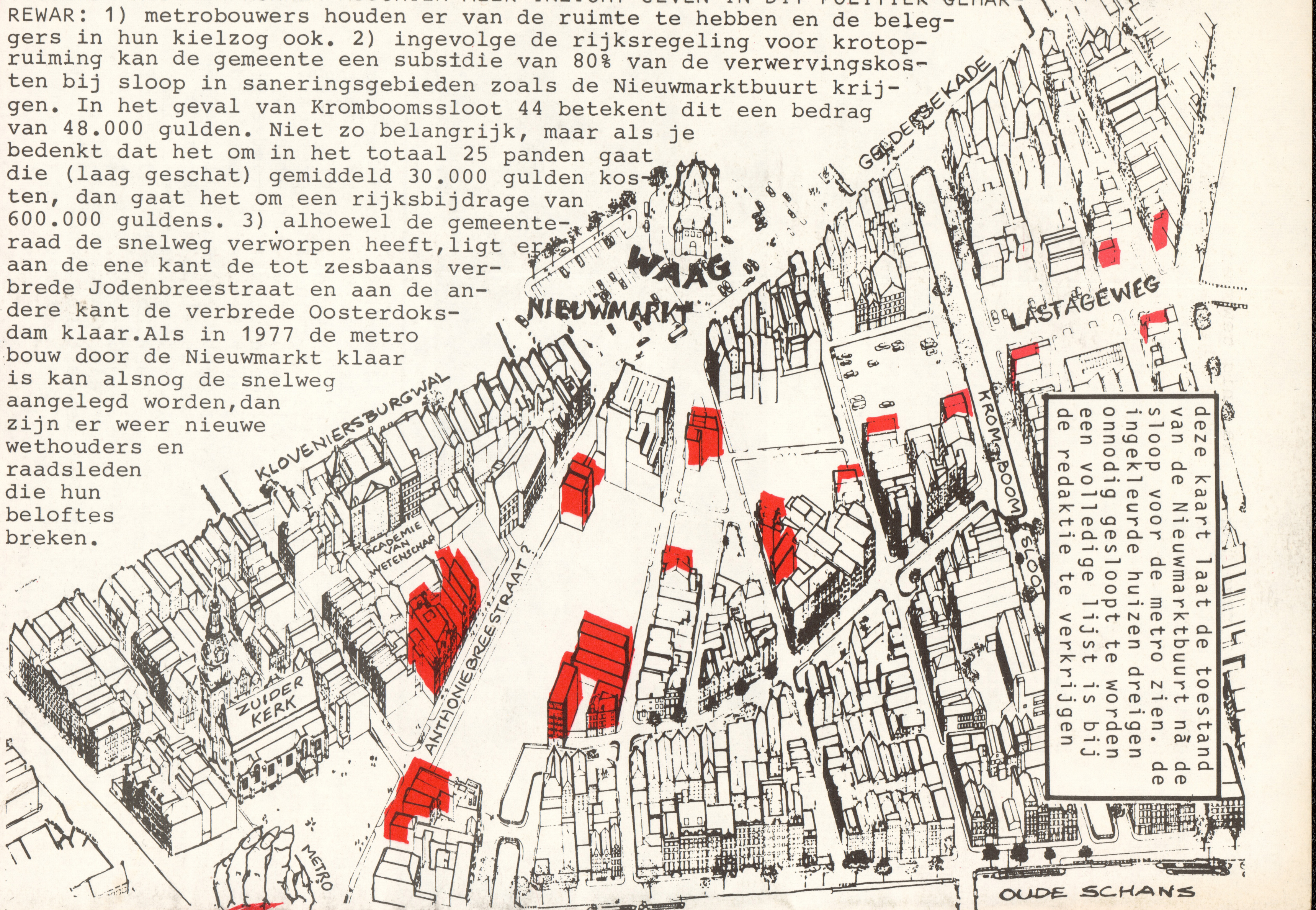

deze kaart laat de toestand van de Nieuwmarktbuurt nà de sloop voor de metro zien. de ingekleurde huizen dreigen onnodig gesloopt te worden een volledige lijst is bij de redaktie te verkrijgen